

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

NGUYỄN MAI HƯƠNG

**VẬN DỤNG DẠY HỌC THEO NHÓM
TRONG DẠY HỌC SINH HỌC PHẦN CƠ THỂ NGƯỜI
VÀ SỨC KHỎE Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN - 2019

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

NGUYỄN MAI HƯƠNG

**VẬN DỤNG DẠY HỌC THEO NHÓM
TRONG DẠY HỌC SINH HỌC PHẦN CƠ THỂ NGƯỜI
VÀ SỨC KHỎE Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ**

Ngành: Lý luận và Phương pháp dạy học bộ môn Sinh học

Mã số: 8 14 10 07

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS NGUYỄN VĂN HỒNG

THÁI NGUYÊN - 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của tôi dưới sự hướng dẫn của PGS.TS Nguyễn Văn Hồng, sự giúp đỡ của các cán bộ, giáo viên, học sinh một số trường THCS trên địa bàn tỉnh Yên Bái. Các số liệu nêu trong luận văn là trung thực, có xuất xứ rõ ràng. Kết quả chưa được công bố trong bất kỳ công trình nào khác.

Tôi xin hoàn toàn chịu trách nhiệm về những số liệu trong luận văn này.

Thái Nguyên, tháng 4 năm 2019

Tác giả luận văn

Nguyễn Mai Hương

LỜI CẢM ƠN

Lời đầu tiên, em xin bày tỏ lòng biết ơn chân thành và sâu sắc tới thầy giáo PGS.TS Nguyễn Văn Hồng đã tận tình chỉ bảo, hướng dẫn, giúp đỡ và tạo điều kiện thuận lợi để em hoàn thành luận văn này.

Em xin chân thành cảm ơn tập thể thầy giáo, cô giáo trong Bộ môn Sinh học hiện đại và Giáo dục Sinh học thuộc Khoa Sinh học, phòng Đào tạo - Trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên đã tạo mọi điều kiện giúp đỡ cho em nghiên cứu, học tập và hoàn thành luận văn.

Em xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới các thầy giáo, các nhà khoa học thuộc lĩnh vực Lý luận và Phương pháp dạy học bộ môn Sinh học đã dành thời gian quý báu để đọc và góp ý giúp em hoàn thiện luận văn.

Tôi xin chân thành cảm ơn Sở Giáo dục và Đào tạo Tỉnh Yên Bái, Ban Giám hiệu cùng các thầy, cô giáo, tập thể học sinh các trường THCS trên địa bàn Tp Yên Bái đã tạo điều kiện thuận lợi và hợp tác cùng chúng tôi trong suốt quá trình điều tra và thực nghiệm sư phạm, đã gửi những ý kiến đóng góp quý báu để luận văn được hoàn thiện hơn.

Tôi xin gửi lời cảm ơn chân thành tới gia đình, bạn bè, đồng nghiệp đã luôn ở bên, động viên, khuyến khích và giúp đỡ tôi trong quá trình học tập và hoàn thành luận văn

Thái Nguyên, tháng 4 năm 2019

Tác giả luận văn

Nguyễn Mai Hương

MỤC LỤC

Lời cam đoan	i
Lời cảm ơn.....	ii
Mục lục	iii
Danh mục chữ viết tắt.....	iv
Danh mục các bảng.....	v
Danh mục sơ đồ và hình	vi
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu	2
3. Đối tượng nghiên cứu và khách thể nghiên cứu.....	2
4. Nhiệm vụ nghiên cứu	2
5. Phương pháp nghiên cứu	2
6. Giả thuyết khoa học	3
7. Giới hạn và phạm vi nghiên cứu.....	3
8. Cấu trúc nội dung luận văn.....	4
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN	5
1.1. Lược sử nghiên cứu trên thế giới và Việt Nam về dạy học theo nhóm	5
1.1.1. Trên thế giới	5
1.1.2. Ở Việt Nam.....	7
1.2. Cơ sở lý luận.....	9
1.2.1. Lý thuyết về dạy học theo nhóm	9
1.3. Thực trạng vận dụng DHN trong dạy học Sinh học ở một số trường THCS trên địa bàn tỉnh Yên Bái.....	23
1.3.1. Mục đích, đối tượng, nội dung và phương pháp điều tra	23
1.3.2. Kết quả điều tra và bình luận.....	25
1.3.3. Đánh giá chung về kết quả nghiên cứu thực trạng.	30

1.4. Điều tra về phong cách học tập của học sinh	30
KẾT LUẬN CHƯƠNG 1	33
Chương 2: VẬN DỤNG DẠY HỌC NHÓM PHẦN SINH HỌC CƠ THỂ NGƯỜI CHO HỌC SINH TRUNG HỌC CƠ SỞ.....	35
2.1. Giới thiệu nội dung phần Sinh học cơ thể người	35
2.2. Nguyên tắc vận dụng phân hóa vi mô trong DHN phần Sinh học cơ thể người - THCS	46
2.2.1. Nguyên tắc đảm bảo mối quan hệ biện chứng giữa dạy học và mục tiêu phát triển năng lực người học	46
2.2.2. Nguyên tắc đảm bảo sự thống nhất biện chứng giữa vai trò chủ thể tích cực, tự giác và độc lập của HS với vai trò chủ đạo của GV trong quá trình dạy học	46
2.2.3. Nguyên tắc đảm bảo sự phù hợp giữa nội dung DH và phong cách học tập của HS	47
2.2.4. Nguyên tắc đảm bảo vận dụng phù hợp các HTTC DH với PCHT của HS	48
2.3. Vận dụng phân hóa vi mô trong DH phần Sinh học cơ thể - THCS phù hợp PCHT của HS	48
2.3.1. Định hướng tổ chức hoạt động DH theo PCHT của HS	48
2.3.2. Quy trình DH phù hợp với PCHT của HS.....	50
2.3.3. Ví dụ minh họa	56
KẾT LUẬN CHƯƠNG 2	61
Chương 3: THỰC NGHIỆM SƯ PHẠM	63
3.1. Mục đích thực nghiệm.....	63
3.2. Nội dung thực nghiệm	63
3.3. Phương pháp thực nghiệm.....	63
3.3.1. Chọn đối tượng thực nghiệm.....	63
3.3.2. Bố trí thực nghiệm.....	64

3.3.3. Phương pháp đánh giá	65
3.4. Kết quả và biện luận	66
3.4.1. Kết quả phân tích định lượng	66
3.4.2. Kết quả phân tích định tính	70
KẾT LUẬN CHƯƠNG 3	73
KẾT LUẬN VÀ ĐỀ NGHỊ	74
DANH MỤC CÁC CÔNG TRÌNH CÔNG BỐ LIÊN QUAN ĐẾN LUẬN ÁN	Error! Bookmark not defined.
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	76
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

STT	Chữ viết tắt	Đọc là
1	ĐC	Đối chứng
2	DHTN	Dạy học theo nhóm
3	GV	Giáo viên
4	HS	Học sinh
5	HTTCDH	Hình thức tổ chức dạy học
6	PCHT	Phong cách học tập
7	PPDH	Phương pháp dạy học
8	PTDH	Phương tiện dạy học
9	SGK	Sách giáo khoa
10	STN	Sau thực nghiệm
11	THCS	Trung học cơ sở
12	TN	Thực nghiệm
13	TNCT	Thực nghiệm chính thức
14	TNKS	Thực nghiệm khảo sát
15	TNSP	Thực nghiệm sư phạm
16	TTN	Trước thực nghiệm

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1. Số lượng GV và HS tham gia khảo sát tại địa phương.....	25
Bảng 1.2. Mức độ sử dụng các PPDH trong dạy học.....	25
Bảng 1.3. Nhận thức của GV và HS về DHN	26
Bảng 1.4. Phương pháp chia nhóm trong DHN	27
Bảng 1.5. Khó khăn của GV trong tổ chức DHN.....	28
Bảng 1.6. Nhận thức về vai trò của DHN.....	29
Bảng 1.7. Kết quả khảo sát PCHT của HS THCS tại Yên Bái	31
Bảng 2.1. Chủ đề và nội dung kiến thức chương trình Sinh học cơ thể người	36
Bảng 2.2. Nội dung phần “Sinh học cơ thể người” và các yêu cầu cần đạt.....	38
Bảng 2.3. Định hướng tổ chức hoạt động DH theo PCHT của HS.....	48
Bảng 3.1. Danh sách các trường tham gia TNSP	64
Bảng 3.2. Tần số điểm các bài kiểm tra sau giờ học	66
Bảng 3.3. Tần suất điểm các bài kiểm tra sau giờ học	66
Bảng 3.4. Tần suất hội tụ tiến điểm các bài kiểm tra sau giờ học.....	67
Bảng 3.5. Giá trị các tham số thống kê.....	68
Bảng 3.6. Kiểm định Giá trị trung bình điểm kiểm tra sau giờ học.....	69
Bảng 3.7. Phân tích phương sai một nhân tố điểm các bài kiểm tra sau giờ học ...	70

DANH MỤC SƠ ĐỒ VÀ HÌNH

Sơ đồ 1.1. Sơ đồ phân loại nhóm.....	10
Hình 1.1. Mối tương tác giữa các cá nhân trong nhóm.....	11
Hình 1.2. Cá nhân không có xu hướng hình thành nhóm.....	12
Hình 1.3. Cá nhân có xu hướng hình thành nhóm.....	12
Hình 1.4. Mối quan hệ giữa các thành tố của DHN	21
Hình 2.1. Sơ đồ quy trình DH theo PCHT của HS.....	51
Hình 3.1. Biểu đồ tần suất điểm kiểm tra sau giờ học	67
Hình 3.2. Đồ thị tần suất hội tụ tiến điểm các bài kiểm tra sau giờ học	67